

UJVIDÉKI NAPLÓ

TÁRSADALMI ÉS A VÁROSI KÖZÜGYEKET SZOLGÁLÓ LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
II. Rákóczi Ferenc-út 35. szám
I-ső emelet és Szövetkezeti
Könyvnyomda. Telefonsz. 371.

Felölös szerkesztő: CSERNYEI MÓR

Megjelenik minden vasárnap.
A lap előfizetési ára: egész
évre 10 korona, fél évre 5 ko-
rona. Egyes szám ára 12 fillér.

Tizenkét milliót jegyzett a király a hatodik hadikölcsönből.

A király Teleszky János pénzügyminiszterhez a következő tervet tette: „A hatodik hadikölcsön előkészületeiről hozzám terjesztett jelentését tudomásul vettem. Hálával gondolok az eddigi hadikölcsönösönél a lakosság széles rétegeinek teljesítményére és annak a reményemnek adok kifejezést, hogy a magyar főke és megakarított készletek rendkívül nagy körben a háború szerencsés befejezésére különösen fontos időben ebből teljes értékben fogják erejükét a hadikölcsön sikerére fordítani. Én 12 millió koronát jegyzek a magyar hadikölcsönre.”

A karlócai patriarchátus ügye.

Nikolics Miron paksráci püspök a helyettes patriarcha méltóságáról lemondani készül.

A magyarországi ortodoxia emporiumában, a karlócai patriarcha palotájában még mindig csak helyettes ül a trónuson, amelyről az utolsó patriarcha, Bogdanovic Lucian fiatalon bukott le a tragikus mélységbe. Minthogy a háború viszonyokra való tekintettel a patriarcha méltóságot nem lehetett véglegesen betölteni, a szerb egyház alkotmánya értelmében Nikolics paksráci püspök vezeti mint rang és korra nézve legidősebb főpásztor a patriarchátus ügyeit. Most Karlocáról jelentik, hogy a görögkeleti szerb egyház szinódusa engedelmet kért a patriarcha-választó közgyűlés összehívására, Nikolics püspök a metropólia ideiglenes vezetője pedig betegsége miatt felmentését szorgalmazza.

Erre a híre vonatkozólag illetékes helyről szerzett információk alapján a következőket jelenthetjük:

— Patriarcha-választásra és Nikolics püspök helyettes-patriarcha lemondására vonatkozó hír nem minden valószínűség nélkül eszkomptálja a jövőt, de ezidőszent szó se lehetne arról, mintha ebben a fontos ügyben döntő helyen már elhatározásra jutottak volna. Mindenesetre bizonyos, hogy most már más viszonyok között merül fel a patriarcha-választás kérdése, mint a háború elején. Különböző háborús idők közepette is a magyarországi szerb egyház mindig normális módon élte meg a maga belső életét. Természetes, hogy tekintettel a rendkívüli viszonyokra, bizonyos szükségszerű változások álltak be, egyébiránt azonban az egyházi élet az 1868. évi szabályzatok keretében mindenhol teljes szabadsággal működött és működik. Teljesen szabályszerű a patriarcha-helyettes személyisége és működési módja, egyébiránt ősi szokás szerint — noha nincs patriarcha — maga a patriarcha aulája teljes egészében fennáll.

— Ugy a szerb-görögkeleti papság, mint a hívők teljes hazafisággal veszik ki a maguk részét a háborús kötelezettségekből. A felkészülő papság mélyszéles buzgalommal lelkesíti és vigasztalja itthon a hívőket, részben pedig tábori lelkesítő minőségben a harctéren éli hivatását. Illetékes helyeken őszinte lelkesedéssel beszélnek a magyarországi szerbajku katonák önfeledő vítétségéről, másrészt a hadi közjótékonyaságból is, amelyet a háború mindenkinél kötelezőségévé tett, szintén kivették és kivesszük szerbajku polgártársaink részüket, gazdagok és szegények egyaránt, kik a maga módja szerint. A fővárosi kulturális szerb intézmények rögtön a háború kitérése után a hadicélok szolgálatába léptek. A Tökölánumot a Vörös-Keresztnék kórházi célokra ajánlották fel, a fiatalok háromnegyed része különben is katona, az Ange-

lineum nevű leánynevelő-intézetből akkor ugyancsak kórház lett, nemkülönböztetve a szentendrei kicsi püspöki lakból is.

— A hazai szerbség tehát minden bizalomra méltónak mutatkozott, arra is, amely a patriarcha-választás engedélyezésében rejlik. A hír, amely ma napvilágot látott, befejezettnek állít oda még függőben lévő sok kérdést. Bizonyos azonban, hogy Nikolics Miron paksráci püspök hajlott korára való tekintettel sokalja a reá haramló kettős munkát, amelyet saját egyházmegyéjének kormányzata és a metropólia ügyeinek vezetése vállára helyez, bizonyos továbbá az is, hogy szerb egyházi és laikus körökben egyaránt szívesen látnák, ha a patriarcha-választó közgyűlést összehívják.

Az új kenyér.

Írta: dr. Csuhai Sándor.

Mindennapi fohászuk: add meg kenyerünket. Hogy ez egyszerű szavak mily mély bölcseséget és mennyi gondot fejeznek ki, az csak most tudjuk igazán átérteni, mikor az Ur helyett a Haditermény kíván mindennapi kenyerrünkről gondoskodni, immár a negyedik háborús élelmezési évbe halunk át, telve aggodalommal, mert félős, hogy nem könnyebb, de nehezebb lesz megélelnünk. Ezen aggodalmunkat igazolja az a tény, hogy a megjelent vagy megjelenő rendeletek nem mindig fedik az élet, a valóság igényeit. Ami papíron oly szép, gördülékeny, az a gyakorlatban döcög, az élet verőfénye mellett sötét sugarakkal bővelkedik. Ily sötét sugarat mutat a a folyó termés elvételére vonatkozó — újsághírek szerint megvalósuló — törekvés is.

Hogy a folyó termés felhasználása miként történik, arról nem tudunk, csak újsághírekből hallottuk. E hírek azonban elegendők ahhoz, hogy már most megállapíthassuk, hogy a rendelkezés újból nem vet számot népünk pszichéjével.

A termés-elvétel a kérdésnek nem igazi megoldása. Hogy erről meggyőződjünk, a kérdést ellentétes világításba kell helyeznünk. A termés-elvétel vagy abszolút, vagy relatív. Abszolút elvétel az, ha a kalászból levő szem képezi

az elvétel tárgyát úgy, hogy már nem a termelő, hanem a Haditermény csépellet, s nem csupán az emberi táplálkozásra alkalmas magot, hanem az állatok etetésére alkalmas termérsrészt, csutot, hulladékat is elveszi. Az ily abszolút elvétel igazolható, mert a termelőnél sem marad vissza semmi. Azonban egy óriási hátránya van. Az őszi vetést bizonyára nem a Haditermény kívánja eszközölni, hanem a gazdára bizza azt. Már most, hol a garancia, hogy a gazda a vetőmagot valóban el is veti, ha egyébként a fejtávótá szerint szükséges szerven. Bizony, feleli, vagy megédeszmálja, mert az éhség a büntetéstől való félelmet legyűri. Abszolút elvétel mellett tehát nagyon kétséges válik, az 1918. évi termés hozamunk.

A relatív elvétel pedig az, hogy a termelő maga csépellet, fejtávótá szerinti háztartási, valamint gazdasági szükségletét visszatartja s csak ezenfelüli felesleget megy a Haditermény rendelkezése alá. Már meliében nem helyeselhető megoldás Ugyan mi lesz a felesleg? A legnagyobb termelőnél is esetleg semmi. Ezer mázsa buza helyett a termelő majd kirostáltat 400 mázsa búzát s 800 mázsa csutot. Az így mutató buza házi és gazdasági szükségletére nem elég, tehát nem ad át semmit, mert az csutot nem emberi élelmezési cikk. Mi történik azonban később? A számitásba nem vett csutot a termelő szépen kitisztítja; 60—70% szép búzát nyer belőle s megindulnak a titkos üzelmek, csempészetek, a maximális áron felüli vételék. Hiába, a gyomor nagy ur, nem ijed meg a büntetéstől, hanem kifejleszt titkos szövetkezéseket, melyek egymást, de másokat is biztosítanak úgy, hogy az ily üzelmek örökre titokban maradhatnak.

Igy az elvétel egyik neme sem helyeselhető, mert az osztó igazság érzetét nem erősíti. Joggal vehetik a terméselvétele ellenébe, hogy mért nem veszi el akkor az állam a vadásztól az általa lött nyulat, a gyarostól, kereskedőtől a posztót, kabátot, cipőt, olajat, kocsiokoscsót, az erdőből az őllát, a bányából a szénat, a bankoktól az 5%-on felüli hasznót, a hadiszállítótól a megélelőkön felüli nyereséget! Ha nincs általános elvétel, különösen, ha nincs azon cikkekre nézve, melyekre az őstermelőnek is szükség van: akkor a részleges elvétel megnyugvást helyett izgalmakat állandósít.

Azért minden újabb kísérletelés helyett helyén valóbb az 1918. évi rendszer a vásárlási

jogosultság fenntartásával. Minél több ember tudja magát ellátni, annál kisebb teher és felelősség hárul a Haditerményre; vagy relatív. Abszolút elvétel az, ha a szalmában levő elégedetlenkedés és zugolódás.

Ha azonban a tapasztalat azt mutatja, amint tényleg mutatja is, hogy az 1916. évi rendszer módosításokra szorult, ezen módosításokkal kell azt megjavítani, nem pedig egy oly rendszerre áttérni, mely minden eddigit felforogat. Ilyen módosítást igénylő részletek: 1. a termés tényleges felvétele, 2. a fejkvóta végleges megállapítása, 3. a vásárlás módjainak ellenőrzésének szigorítása, 4. az őrleési tanúsítvány tartamának időhatár szerinti korlátozása.

A termés tényleges felvétele történjék meg a helyszínen a cseplős alkalmával s nem csupán a cseplőpérg tulajdonos, de a termelő kötelező bejelentésével kapcsolatban. A bejelentés helyeséről az ellenőrző a helyszínen győződjék meg s a bejelentett és talált készletet vegye nyilvántartásba. A termelő ellenőrzésére szolgáló ezen adat s a termelő ezen mennyiség hováfordításáról legyen köteles számot adni.

A fejkvóta megállapításánál pedig, ha egyszer takarékoskodniunk kell, kezdet kezdetén helyezkedjünk a takarékoság elvére, hogy ne évközben s ne hónapokonként változatosságban szállítsassék le a fejkvóta. Ezen megállapításánál két szempont a lényeges: a) fix őrleési arány, b) a foglalkozás szerinti fogyasztható napi lisztmennyiség. A buzánál legyen kezdetül 80%-os kiőrlés három lisztlypussal, a rozsnál 85%-os kiőrléssel egységes minőségű liszt. A fejkvóta pedig az östermelet fizikai munkájával végző termelőnél és hasonló családtagjainál, munkásánál legyen napi 300 gr. liszt, a nehéz munkásé 240 gr., mindenki másé 200 gr. Jól tudjuk, hogy ez a mennyiség édes kevés, mert más pótlószereket nagy a hiány vagy pedig az megfizethetetlen; mégis ebbe zugolódás nélkül mindenki beletródi, mert a szükség ennek megszokására már kényszerítette az embereket. Ezen fejkvóta szerint tarthasson meg a termelő egy évre 144 kiló búzát, a nehéz munkás vásárolhasson 108. mindenki más pedig 90 kilót. Azonban, hogy e minimálisnak lemérésékelv fejkvóta az éhhalál ellen biztosító szer legyen, ebből további levonás semmiféle címen nem eszközölhető, nevezetesen ebből nem vehető ki természetben a vám sem, hanem az pénzben állapítandó meg és fizetendő. Továbbá ez alatt teljesen tisztá, használható buza értendő, nem pedig ocsu az. Az elmúlt 1916. évben vásároltak oly búzát, melyben 5-20 kiló szemét volt. Ézért, hogy a létminimum minden vásárlónak biztosíthatassék, megállapítandó az is, hogy a helyi hatóság, ha a vásárlás szemeset buzára történik, jogosult ezen fejkvótaszert illetőséget 5-20%-kal felemelni, mert csak ez esetben mondható az, hogy valóban mindenki megkapja a napi lisztadagját.

S hogy a vásárlásnál visszaélés ne történhessék, minden vásárlásra jogosult legyen köteles úgy a saját lakhelyén mint a

vásárlás helyén bejelenteni a vásárolt buza mennyiségét; a vásárlás helyén azért, hogy a termelőnél azt leírják; lakhelyén pedig azért, hogy nyilvántartásba vegyék s a készletet ismerjék. A termés hevééről a buza elvitel bármiféle alkalmatlansággal csak szállítási igazolvány mellett legyen eszközölhető. Maga vásárlás ideje pedig minden meghosszabbíthatás nélkül október elsőig terjedjen. Az ezen hatámpig el nem adott, át nem vett ki nem cseplőt készletek pedig mind a Haditermény birtokába és rendelkezésébe menjenek át.

Az őrleési tanúsítványok pedig csak négy hónapi szükséglettel fedezésére szolgáló búzára adassanak ki, mert ez a túlfogyasztást kizárja s időközbeni takarékoságra int.

Az megjavítva helyt fog állani az 1916. évi rendelet is; míg egy teljesen új rendszer kivétel szinte lehetetlen is. Elsősorban nincs annyi raktár, hol az ország egész terméséta Haditermény összegyűjtthessék; de ilyen összehalmozás nem is célszerű egyrészt azért, mert a kezelést nehezíti, és a romlást előmozdítja; másrészt pedig azért, mert tűzvészely esetén oly nagy mennyiség van veszélyeztetve, hogy a beállható kár helyrehozhatatlan veszteséget okoz. Ha pedig az elvétel nem összegyűjtéssel fogantatottatnék, hanem a termés a termelő őrizete alatt hagyatnék, nincs semmiféle biztosíték az elhasználás és a csempészet ellen. Mondják: hát az büntetést! A büntetés legkevésbé, mert a büntetéssel az elfogyasztott készlet vissza nem állítható, a büntetés egy betevő falatot sem pótol s bizony kánai csodák nem történnek s a büntetés soha át nem változik buzává.

De az elvétel ellenőrzése is lehetetlen. Minden termelő mellé egy ellenőr kellene, esetleg hónapokon át. Hol van ehhez erő? Továbbá az ellenőrök sem gépek és íbabok. Ők is éhezhetnek; az éhség, az élelem biztosítás elnevezőkké teheti őket. Az eddigi rendeletekben a hiánvosságot az mutatja a legjobban, hogy gondoskodás egyáltalán nincs sehoharól, hogy az ellenőrzésre hivatottak és családok ellátottak legyenek, hogy mindent természetben megkapjanak s ne azok kénye-kegyere lennének utálva, akiket ellenőriznek. Az ellenőzőknél is nagy szó a gyomor, mert bizony ezek is emberek, akik nem a levegőből élnek. Azért, ha kellő ellenőrzést akarunk, az ellenőrzésre hivatottak ellátását kell elsősorban biztosítanunk. Az ellenőrzés hatályossága a függetlenítéstől függ; az ellenőrzésre hivatottaknak természetben s másoktól elkülönítve külön kell kiadni és biztosítani a megélés eszközeit.

Végezetül a rendőrbírói eljárás terén is gyökeres változásokat von maga után az elvétel rendszere. Az elvétellel az összes lisztmunkák kizárólag és közvetlen forgalomba hozója és árusítója a Haditermény. Tudjuk jól azt, hogy a Haditermény által árusított cikkeket nem a legkifo-

* Ez nem helyes, mert a felvidéki ahol később történik az aratás, a cseplővel október 1-ig egyáltalán nem végezhetnek. Szerk.

gástalanabbak. Nem csupán kődarabok fordulnak elő a lisztes zsákban, de több kiló súlyu megneszedett és megkövesedett gubancok is. A dohos, megromlott lisztről szólnunk sem kell. Az ily emberi egészségre ártalmas liszt árusításáért eddig a kereskedők kerültek terítékre; ha azonban az elvétel valóságga lesz a kizárólagosság okából ezekért a Haditermény vezetőinek kell helyt állni és következményeket viselni. (V. L.)

Mi szép?

Mi szép? Ez a kérdés a szelimes embereket, a tudósokat mindig élénken foglalkoztatta. Poéták, írók, alkotói művészek, gondolkodók és filozófusok próbálkoztak a „szép” fogalmát szavakban kifejezni. Elméjük minden húrját pattanásig megfeszítve, képzelő tehetségük minden erejével azon voltak, hogy tisztán, plasztikusan állapítsák meg a helyes kifejezést.

Mindennek dacára korántsem sikerült a varázst a szép iránti érzéssel járó magasztosságot tisztán feltárni, megállapítani, szavakba öntve mindenki számára érthetővé tenni.

A csodálatos, megmagyarázhatatlan, a lelket vonzó magikus, harmonikus fogalom megmaradt a megfejthetetlen „valami”.

A görög filozófus Aristoteles azt mondja: „Minden ami szép, nem az abszolút a maga nemében, hanem proporcionális nagyságban és számszerinti részeiben szép”. A görög gnomikus Theognis úgy véli, hogy: „valami csak akkor szép, ha azt úgy alkotják, meg hogy érdek nélkül tetszik”. M. Cariere azt mondja: „a szép a lelket gyönyörködteti, az értelmet kielégíti”.

Aki a szépet kedveli, az nem lehet pesszimista — állapítja meg a német Hamerling.

Annyi tény, hogy az emberiség folytán és mindig lütkézi hódol a széphez. Hódol a szép nemnek, mely az ő megjelenésével, az ő imponáns egyéniségével győzedelmeskedik minden szép felett. Az ő titkát, mely benne rejlik külön kellene megállapítani még akkor is, ha a „szép” fogalma máskülönböz perlektuálva volna.

A nő szépség külön valami, olyanféle, amin tovább törhetnek fejüket az emberek.

Természetes ebben is külön fogalma van az európainak és külön az ázsiai, afrikai poigárnak. A Chinainak az apró, agyonnyomított láb, széles pofa, magas ajak és nagy fül tetszik. Ez elegendő arra, hogy szíve hangosabban dobogjon.

A művelt európainak idomabb formák tetszenek. Plasztikus alak, kicsi láb.

Az egyiknek pisze orru, fekete szemű nő az ideálja. Sasorr, mélyen fekvő szem tetszik a másíknak.

Amint mondtam, nála sincsen határozottság a szép, a szépnem „szép”-sége megállapítása tekintetében.

Csupán hasonlításokat, de korántsem megállapításokat azok, melyeket e tárgyban tesz.

Schiller a nő szépséget napfénynek, Mendelsohn betekintés-

nek az Istenségbe mondja. Még fajuk és nemzetiségek szerint is külön elbírálás alá esik a szépség fogalma.

A német nő az ő réveteg szemével, szöke hajával, kedélyességével köti le a férfit.

Az osztrák nő más természeti tulajdonságaival hódít. Nagy életkedv jellemző nála. Vig kedélyű. Szeme ragyogása beszédes. Haját cicomázza, ruházata mindig fényes. Csillogni szeret, hogy evvel is tetszelegjen.

A magyar nő mindenben felülmulja a többiét, a szépet nála lekötő alakjában lehet legelőbb feltalálni. Szabályos arcvonásai, a fejét strukturájában határozottá teszik. Nagy beszédes szeméből fény sugárzik, melyet csak keleti nő hordhat magával. Menése gyors és könnyed, ellentétben a német nő kimért járásával. Tekintete határozott és kedves belőle női lényének minden porciájára kiolvasható. Különösen a nagy magyar Alföld nőinél feltűnő e megállapítás. Harmonikus mozdulatai azok, melyek tetszenek és ami „szép”.

A spanyol nő tüzes temperamentuma, élénk sötét szemei, fekete, dús haja, kigyőzserű mozdulatai önditják a szíveket.

A svédek germán néptörzs, nyulánk testalkat, fehér bőr, kék szem jellemzi náuk a faj-aszonny. Elegánsan öltözik. Érti annak módját, mint kell kevés bájjal sokat mutatni.

Híresek a lengyel szépségek. A szerelemben állhatatosak, csatlódásukban bosszúra készen, álmódzó szemük, sürű, koromfekete haj, az ami lengyel ifjaknak annyira tetszik. Hazafias érzésük erősen fejlett, legtöbnyire vallásosak, amazoknak, akik mint ellenségek, veszélyesek tudnak lenni.

És mindebből hogy állapíttassék meg a „szép”-nél mi a „szép”.

Ujvidéki séták.

Csiklandozás nélkül nevetek. Van okom rá! Mégis akad valami közkeletnek örvendő cikk, melynek árát nem emelik. Cserobogárkról van szó. Ugyanis 100 darab cserobogár csak két illér. Mondja valaki, hogy ez nem ocsó?! K. olvasóm te nem tardod olvasónak?

Már pedig, ha a cserobogárszedésért nem fizetünk többet, akkor senki nem szedi le. Ugy járunk vele, mint Jancsi juhász, kinek sőt kellett vinnie. Ujja egy kis patakon vitt keresztül. A juhász zamárháton teszi meg az utat, a só vállát nyomja. Leveszi és rákakasztja a számarra, hogy terhető meg szabaduljon. A só a vízben elolvad. Megszadul a teheről. Mi is megszabadulunk a gyümölcstől. Nehezünkre esik a cserobogár pusztításért rendesen fizetnünk és így nem is eszünk gyümölcsöt. Igaz, ha kenyér, hus nélkül ellehetünk, ellehetünk gyümölcs nélkül is.

Nem illik a háboruban annyit enni. Nézzük meg a vadembereket; ezek gyökereket esznek. — Gyerekek szednék a cserobogarat. Számítsunk. 10000 szóval tizezer cserobogarat kell egy gyűjtőnek összeszedni míg annyit szedhet,

A tisztviselők természetben való ellátása

Mint értesülünk, a kormány körében alapos megfontolás tárgyává tették a köztisztviselők kívánságát és egységesen kialakult vélemény, hogy az ország tisztviselőinek ellátását szervezni és biztosítani kell.

A pénzügyminiszter állítólag megbízást kapott egyrészt az állami és közhivatali tisztviselők javadalmazásának egységes terv szerinti rendelkezésére, de tért nyer az a kormányfőfogás, hogy a pénzügyi segély oly arányu emelése, amilyet a memorandum sürget, nem volna célravezető, mert egyrészt az élelmiszekek és ipar árak drágulása rendszerint lépést tart a tisztviselői segélyekkel, másrészt az ország különböző helyein egyes cikkek beszerzése lehetetlen.

Eppen azért olyan tervezetben dolgoznak, amely a tisztviselők közvetlen állami ellátást biztosítaná a háború folyamára. Vagyis a tisztviselők segélyével kapcsolatban egy utalványrendszer életbeléptetését tervezik. Ez utalványok a tisztviselők mindennemű elsőrendű szükségleti cikkeire szólnak. Az élelmiszerutalványok ellenében az állami központok szolgáltatják ki önköltségi áron az élelmiszereket. Hasonló módon tervezik a cipő- és ruhaellátást közvetlenül állami központi szervezetekben.

Ezt a természetbeni ellátást természetesen tervezik az összes és utalványrendszeri tisztviselőknél is megvalósítani. Most ennek az utalványrendszernek az előkészítésén dolgoznak a kereskedelmi, földművelésügyi és pénzügyminiszteriumban.

A tisztviselők természetbeni ellátását egyesekben a városi élelmiszeri központok bonyolítanák le, ahol pedig nagyobb tisztviselőszövetek létesültek, maguk a szövetkezetek kapják meg havonta a szükséges készleteket s a fizetés és a családtagok száma arányban, a fizetéssel egyidőben megkapott jegyek ellenében válthatják ki.

Emellett a háborús segélyek megszüntetésével a törzslétszék szákszázalékos emeléséről, vagy a mostani 35 százalékos háborús segély 55-60 százalékra való emeléséről lehet szó, de e tekintetben a pénzügyminiszter még határozott nyilatkozatot nem tett.

Bebizonyosodott, hogy egyedül a

„DOB“

jegyü gyártmány pótolja a szappant

Illatos! Kemény! Habzó! Simulékony!

Egyhatodikos darabok Agitációs csomag tíz koronaelőleges beküldése ellenében 5 kg. súlyban, bárhova bérmentve.

Viszontelárusítók nak: 250 darabos 50 kilós láda excl. lába ad raktárunk 50 korona, tehát darabja húsz fillér. 10 láda vételnél 10% áruarabatt — 250 darabot 64 — koronáért bárhova postán bérmentve küldünk. — Megyei egyed-: árusítók kerestetnek. ::

BARDÓCZ ÉS TÁRSA

Post. V., Balaton-u. 12.

Viszketegség

rűnt, sümört legbiztosabban elmulasztja

Barna zsír

Kis tégely kor. 1-60 nagy tégely kor. 3- család adag kor. 9- utasítással rendelhető

Dr. Flesch E.

„Korona” gyógytárából, Győr

Aki a mai koral haladni akar, annak okvetlenül meg kell tanulnia a magyar- és német gyorsírást. Tanuljon tehát

Csernyei Mór-nál, Rákóczi F.-u. 35.

ki alapos oktatást ad ugy a kétféle gyorsírás, mint a németnyelvben is.

A dr. Gál-féle palotában egy csinos, tágas üzlet-helység azonnal Kladó.

Közelebbi értesítés nyerhető: Helleisa Miklós háztulajdosnál Vukovics-u. 28.

Veszek

régi szerb és magyar bélyegget. — Jelentkezni lehet minden vasárnap

Rákóczi F. ut 35. szám, első em.

Értesitem Ujvidék és környékének t. közönségét, hogy a

Széchenyi-féle szállót

(Petöfi-utca és Széchenyi-utca sarok) megvettem és május hó elsején a saját kezelésembe veszem át. — A szálló tiszta szobáit és kitünö konyhájú vendéglőjét a közönség szives figyelmébe ajánlom. — Legjobb italok. — Minden este zene.

Kopolovics József

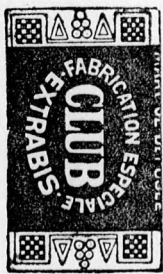
a Széchenyi szálló tulajdonosa.

SZÖVETKEZETI KÖNYVNYOMDA

Villanyomozdony által hajtott géppel, a legújabb és legdivatosabb betűkkel, keretekkel, díszetésekkel bőven berendezve. Összes könyvnyomdai munkákat a legmeszebbmenő műszaki tökélytel, a legszebben, gyorsan és tisztán végzi.

TELEFON 371

TELEFON 371

„CLUB“ CIGARETTAPAPIR csak akkor valódi, ha az itt látható védjegyes képek rajta vannak.

Minden csomag teljesen 100 lapot tartalmaz. Utánzó-soktól, melyek mind silányabb minőségűek, óvakodjunk

Vége a kávéhiánynak!

Keverjen egy pohár tejbe egy kávéskanálnyi Fischer-féle pótkávét és édesítse meg egy kockacukorral. Kitünö ízű, tápláló reggelizéshez jut és a cukorral is takarékoskodott. — A Fischer-féle folyékony pótkávé kapható nagyban a Fischer-féle Folyékony Pótkávé Részvénytársaság központi eladási irodájában: Budapest, I., Atlós-ut 22-24-26-28. Kicsinyben minden jobb fűszerkereskedésben kapható. — Telefon: 10-22. szám.

A hatodik magyar hadikölcsön.

A hosszan elhúzódó háború nagy pénzügyi követelményeket támasztván az államhatalommal szemben, a hadiszükségletek zavartalan elletása céljából új hadikölcsön kibocsátása vált szükségessé. A hadviselés költségeinek fedezésére a pénzügyminiszter ezáltal kizárólag 6%-kal kamatozó adómentes járadékkölcsön-kötvényeket bocsát nyilvános aláírásra. A pénzügyminiszter tehát ez alkalommal is közvetlenül fordul a közönséghez.

Az aláírás tartama és az aláírási helyek.

Az aláírási időtartama 1917. május 12-től június 12-ig bezárólag terjed. Aláírási helyekül fognak szerepelni az összes állami pénztárak és adóhivatalok, a postatakarékpénztár és annak közvetítő helyeiül szolgáló összes postahivatalok, valamint az összes számoltató hazai pénztintézetek.

A címletek nagysága.

A kibocsátásra kerülő és 6%-kal kamatozó járadékkölcsön kötvényei 50, 100, 1000, 5000 és 10000 koronás címletekben fognak kiállítani.

Az aláírási ár.

A 6%-kal kamatozó járadékkölcsön-kötvény kibocsátási ára tulajdonképpen 97 K 13 f-vel van számítva. De arra való tekintettel, hogy a járadékkötvény kamatozása csak 1. évi augusztus 1-én veszi kezdetét s a jegyzéstől 1917. augusztus 1-ig járó kamatok az aláírási árba vannak számítva, a kötvény aláírási ára minden 100 K névértékért a következő összegekben van megállapítva.

1. arra az esetre, ha az aláíráskor az aláírt összeg egész ellenértéke befizetettik:

a) az 1917. évi május 12-től május 25-ig bezárólag történő aláírás esetén 96 K;

b) az 1917. évi május 25-ét követő időben 1917. évi június 12-ig bezárólag történő aláírás esetén 96 korona 30 fillér;

2. ha pedig az alább ismertetendő kedvezményes (részletekben történő) fizetési módot választják igénybe, az aláírási határidő egész tartamára szólólag 96 K 80 f-ben.

Kamat-esedékség.

A hatodik hadikölcsön járadékkötvényei minden év február és augusztus 1-én lejáró félévi utólagos részletekben évi 6%-kal kamatoznak; az első szelvény 1918. évi február 1-én esedékes. Az aláírástól 1917. augusztus 1-ig járó kamatok az aláírási árba vannak beszámítva.

Befizetési hely.

A kölcsönre történő jegyzéseknél az aláírt összegek ellenértéke az aláírási helynél fizetendő és az aláírási áron felül az aláíróval szemben sem folyó kamat, sem utalék felszámításának helye nincs.

Részletfizetési kedvezmény.

Az esetben, ha a 6%-os járadékkölcsönre aláírt összeg 100 K-t meg nem halad, az aláírás alkalmával az aláírt összeg egész ellenértéke befizetendő. A 6%-os járadékkölcsönre történő és 100 K-t meghaladó aláírásoknál ellenben a befizetés részletekben is teljesíthető. Ez esetben az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10%-a biztosítékul letendő és pedig készpénzben vagy megfelelő értékpapirokban. A részletek pedig a következőképp fizetendők:

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1917. június 26-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1917. július 7-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1917. július 17-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 26%-a legkésőbb 1917. július 28-ig.

Az utolsó befizetés alkalmával az aláírási hely a letett biztosítékot elszámolja, illetőleg visszaadja.

A jegyzési nyomtatványok.

A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatványúrlapok az összes aláírási helyeknél díjtalanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírás levélleg is történhetik.

A befizetési elismervények kiállítása és a végleges címletek kiadása.

A befizetés alkalmával az aláíró fél az aláírási helytől pénztári elismervényt kap, amely a fél kívánságára 1917. július hó 5-étől kezdve a m. kir. pénzügyminiszterium részéről kiállított ideiglenes elismervényre fog kicserélteni, amennyiben várakozás ellenére eddig az időpontig a végleges címletek kiadhatók nem lesznek. A végleges címletek kiadására nézve, illetve a fél kívánságára kiadott ideiglenes elismervényeknek a végleges kötvényekre való kicserélésére nézve idejekorán hirdetmény útján fog a felhívás közzététetni. A végleges kötvények kiadása költségmentesen ugyanazon a helyen

fog megtörténni, ahol a pénztári elismervények, illetve a fél kívánságára kiadott ideiglenes elismervények kiadattak.

Az aláíró felek a címletbeosztásra irányuló esetleges kívánságukat a jegyzés alkalmával az „Aláírási nyilatkozat”-nak erre a célra megjelölt helyén kifejezhetik. Ily kívánság hiányában a jegyzett összegeket a legnagyobb címletekben fogják kiszolgáltatni.

A kölcsön felmondása.

A m. kir. pénzügyminiszterium a kibocsátandó 6%-os járadékkölcsönre vonatkozólag fenntartja magának azt a jogot, hogy előre közzéteendő három havi előzetes felmondás mellett, ezt a kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafizethesse, azonban az esetleges felmondás 1922. augusztus 1-ét megelőző időre nem történhetik.

Betétek felhasználása.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914. augusztus hó 1. előtt betéti könyvre elhelyezett, egyébként e moratórium feloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betétek a kibocsátásra kerülő kölcsönre történő befizetések céljaira — önérthetileg a kikerült felmondási idő éspézbentartása mellett — teljes összegükben igénybevehetők.

Ezen általános szabály alól kivételt csak a román betörés által sújtott erdélyi megyékben működő pénztintézeteknél elhelyezett betétek képeznek; ezek a betétek a jegyzés céljaira egyáltalában nem vehetők igénybe.

Azok, akik a befizetésekre pénztintézeti betétjüket kívánják igénybe venni, annál az intézetnél, vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnél közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynél a betét el van helyezve.

Különleges kedvezmény a hatodik hadikölcsönnél.

A most kibocsátásra kerülő 6%-os járadékkötvények felhasználhatók lesznek az 1916. évi XXIX. t.-c. alapján kivetendő hadi nyereségadó fizetésére.

Kölcsönnyújtás kedvezményes kamatláb mellett a kibocsátandó kötvényekre kölcsönjegyzés céljaira.

A kibocsátandó kötvényekre az Osztrák-Magyar Bank és a M. kir. hadikölcsönpenztár a kötvényeknek kézzizálogul lekötése (lombardirozása) mellett a névérték 75%-áig, a mindenkor hivatalos váltóleszámitolási kamatlábon, tehát jelenleg 5%-os kamattal, nyújtanak kölcsönt. Ezek a kedvezmények 1917. évi december 31-ig maradnak érvényben. A hatodik hadikölcsönrel egyébként is mind azok a kedvezmények biztosítva vannak, amelyek az ötödik hadikölcsönrel az aláírókat megillették.

A nevezett két intézet ugyanacsak a mindenkor hivatalos váltóleszámitolási kamatlábon nyújt náluk zálogul elfogadható értékű papírokat kölcsönt, ha a felveendő összeg igazoltan a jelen felhívás alapján aláírt összegek befizetésére szolgál.

A meghosszabbított ily kölcsönök a mérsékelt kamatláb kedvezményében 1917. évi december 31-ig szintén részesülnek.

A fenti befizetési határidők alatt folyósított és igazoltan a jegyzett összegre történő befizetés céljaira szolgáló kölcsönök után a fél kívánságára a mindenkor hivatalos váltóleszámitolási kamatláb helyett 1917. dec. 31-ig évi 5%-os állandó kamatláb biztosítatik.

Ezenfelül az Osztrák-Magyar Bank és a M. kir. hadikölcsönpenztár a fent körülírt módozatok mellett azoknak, akik igazolják, hogy a jelen aláírási felhívásban foglalt befizetési határidők alatt az aláírásra bocsátott hadikölcsön jegyzése céljából más hitelintézetnél (bank, takarékpénztár, hitelszövetkezet stb.) vagy bankcégnél vettek fel kölcsönt, a kölcsön ama részének visszafizetésére, amely az ily irányú kérelem előterjesztésekor még igazoltan fennáll, évi 5%-os állandó kamatlábon fognak új kölcsönt nyújtani, s ennek a kölcsönnek meghosszabbításánál is évi 5%-os állandó kamatlábot fognak alkalmazni; ez a kedvezmény is 1917. évi december 31-ig marad érvényben.

A kormány gondoskodni fog arról, hogy az Osztrák-Magyar Bank és a M. kir. hadikölcsönpenztár által a jelen pont értelmében 1917. évi december 31-ig nyújtott kedvezmények ezen idő eltelté után 1922. évi június 30-ig terjedő hatállyal a jegybank vagy valamely más a kormány által kijelölendő intézet által nyújtassanak.

A hatodik hadikölcsön előnyös feltételei, a pénzügyi kedvező helyzete, a háborút a végső döntés felé érlelő győzelmeink és annak világos felismerése, hogy a létünkért folytatott nagy küzdelem diadalmas befejezésére szükséges kölcsön jegyzésében való minél nagyobb részvétellel magánérdekeink mellett a közérdeket is hathatósan szolgálhatjuk; biztosítékaik annak, hogy a hatodik hadikölcsön jegyzésének eredményében előreláthatólag még impozánssal fog megnyilvánulni az ország teljes önbizalma és nagy teherbírási képességének ismételt bizonyosságát tevő közgazdasági ereje, mint az előző hadikölcsönöknél.

TIVOLI

A
9 ujjú ember II.
a legzseniáltsabb kalandor
legújabb kalandja 3 felv.

Csintalan komtesz
„Nordisk” vígjáték 3 felv.

Szücsáru üzletemben
Szücs-utca 25 szám.

melyet most ujonnan megnyitottam, elfogadok mindenféle szőrme ruházati cikket a nyári időszakban való megóvásra — Finom izlés-sel készített valódi szücsárumat a t. közönség :: figyelmébe ajánlom ::

Milovanovics György
szücs mester.

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen
védve.

Reiter Oszkár

nagybecsereki ny. főkapitány és fajúbaronfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya a 11-42

„PATKÁNIN”

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és fölülnül minden más irtószert, 1 doboz ára 3 K mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány adag használható, kérésre ingyen küld a PATKÁNIN gyár egyedüli elárultója, a Torontáli Agrárbank Részvénytársaság, Nagybecsereken

Pezsgődugót

használtat, de nem töröttet, 40 fillérért veszünk darabonként. Küldhető előzetes tudakozás nélkül utánvétellel. —

Uj palack-dugókat

minták előzetes beküldése mellett a legmagasabb árban veszünk.

Frommer Testvérek

Budapest, Teréz-kört 23. sz.

Csúz, kőszvényben
belső bajokban szenvedők évszázadok óta bevált rádiumos gyógyító fürdője

LIPIK

 (Szlavonia) 64° C

Háboruban is télen-nyáron üzemben.

Fürdőekkel egyesített gyógy-
penziók, Pros. ektust küld a
FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

Rádioaktív, alkalkus
sós, jódos hőforrások.
ISZAPKEZELÉS.

BLANKA ÉS EMBREKA SZAPPANPÓTLÓK

postászetküldési osztálya. — Egy 10 kilós postacsomag tartalmaz 30 darab Blanka és 15 darab Embreka szappanpótló ára 30 korona bérmentve, csomagolással együtt, utánvétellel. — Ezen szappanpótlók Németországi gyártmányok és teljesen pótolják az őszes drága szappanokat a legkényesebb fehér és tarkaruhák mosásához, háztartásban: kéz, padló és edények stb. suroláshoz nélkülözhetetlenek. — Dr. K. Brauer berlini híres vegyész véleménye szerint óriási tisztító hatása mellett fertőtlenítő is, mert a káros baciúkat megöli és a legjobb zsír tartalma nemes földolói van készítve. Németországban és Ausztriában általános közönségségi cikket képez. Kereskedőknél, háztartásban, állami- és magánipartelepeknél, továbbá kórházak, foglalytörök és barakkok részére különösen ajánljuk. Rendelek kérének:

Szappanpótló anyagok Kivitele és Behozatala Csomagostályába, Budapest VI., Csengery-u. 66-30. Telefon 51—94.

A Dreher Antal szerződési r.-t. Frigyesi Béla újvidéki cég a

„FEHÉR ÖKÖR“-HÖZ

címzett fogadót május 1-től saját házi kezelésébe vette át és a legfőbb törekvése a cégnek az lesz, hogy ezen régóta előnyösen ismert vendégfogadót jó étellel, italival és figyelmes kiszolgálással még jobban megkedveltesse Újvidék és környékének közönségével.

Óránként frissen csapolt Dreher-féle Korona-sör!

UJVIDÉKI VÁROSI JÓDOSGYÓGYFÜRDŐ

ALCALICUS JÓDOS Gyógyforrás.

Modernül épült fürdőépületben jód, fangóiszap, mór, halleini sós és tengerisós-fürdő, szénsavas fürdők. — Külön férfi és női osztállyal felszerelt hidegvizgyógyintézet — VILLAMOS GYÓGYMÓDOK. Modernül berendezett gőzfürdő és kád-fürdők. Csúz, kőszvény, ischiasz, idegbetegségek, mindenféle női bajok, gümős csontbajok, vérhaj ellen.

Autóiskola, mely soffőr és
gőzgépkézeli vizsgálatokra

sikeresen előkészít

Göttel János automobil műves

Petőfi-utca 98. — Telefonszám 217. — Kitűnő referenciák, sok évi gyakorlat, szakmühely, saját szerzeményű szakkönyvek

Gép- és hengerolaj valamint kőszén kátrány

minden mennyiségben kapható

Komlós Bélánál

Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 43. szám (Örmény-utca bejárat.)

Interurban telefon: 391. szám.

„FOTÓ”
FÉNYKÉPESZETI
SZAKÜZLET BUDAPEST
RÁKÓCZI-UTCA 80
NAGYBAN — KICSINYBEN

Kérjen időszaki értesítőt!
Amatőr munkát szakszerűen végezi!

Látványosság

a Nagyruház (Párisi) új helyiségében (Jovicsin volt üzlete) a 25 legszebben berendezett lírakat. A Nagyruház új otthonában Kossuth Lajos utca 44 szám alatt minden látogató, vételkényszer nélkül, megtekinthet --- minden árucikket. ---

Kitűnő halpaprikást

az már elismert tény, csakis BRUDER ISTVÁN vendéglőjében Fatér 1. sz. a minden hétfőn este ehetünk.

Villát

nyári lakást, kert- illetőleg szállóval a tisztviselő- vagy Daránytelepen keresek megvételre. — Címem az Ujvidéki Napló szerk. megtudható. —

Bizonyítalakajaz de drága
Kossuth PALMA névűt raja